

Contint'a Redactorului

si

Cancelari'a Redactiunii

o in

Strat'a tragatoriului (L6-v6szut6za), Nr. 5.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decatu numai de la corespondintii regulari ai „Fed ratiunii.”
Articlii tramisai si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Domnec'a.

Pretulu de Prenumeratiune
Pre trei lune . . . 8 d. v.
Pre sase lune . . . 6 „ „
Pre anulu intregu . . . 12 „ „
Pentru Roman'i a :
pre a. intregu 30 Fr. = 30 lei d
„ 6 lune 18 „ = 18 „ „
„ 3 — 8 „ = 8 „ „
Pentru insertiuni :
10 cr. de linia, si 30 cr. taos'a tim
brale pentru fiesce-cara publicati
une separatu. In loculu deschisu
20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 16./28. sept., 1872.

Dlu Andrassy si-implin in fine promisiunea data, ca-ci in vna d'in dillele abie trecute presinta delegatiunilor cartea rosia, seu mai bine numai legatur'a rosia, de-ora ce cuprinsulu ei e cu totul fara importantia, si nu corespunde nici chiaru scopului, care lu reclama si pretindu asemea imparteafri, adeca d'a chiarifica representantia poporeloru despre situatiunea actuala, a imperiului, despre mersulu si directiunea politicea statului; cu alte cuvinte: despre relatiunile monarchiei cãtra celelalte state, precum si despre pericolele eventuale seu imbunatatirile ei. Ce e dreptu membrii delegatiuniloru aflara d'in cartea rosia complimenlele cu care au fostu intimpinatu in tote partile cerculariulu de inaugurare a dlui Andrassy; ei aflara mai departe cum e datina a se salutã omenii in Chin'a, etc. inse despre relatiunile in cari se afla monarhia ostrunguresca cu statele dadatorie de tonu alu Europei, despre importantia de care se bucura ea in concertulu europenu, mai departa despre solennitatea omagiale d'in Berolinu si despre aspiratiunile austro-unguresci in Orientu cartea rosia a dlui Andrassy tace tacerea pescelui, si despre tote acestea delegatiunile nu aflara nici câtu e negru sub unghia. D'in telegrammele vericarui diurnu semi-officialu omulu si-pote formã despre acestea unu conceptu multu mai bunu de câtu d'in espunerea cancelariului astriacu, si totu-si chiaru acãsta espunere are sã dës desluciri reprezentantiloru oficiali despre necesitatea enormeloru inarmãri ale monarchiei, precum si despre prospectele venitoriulu pentru care se voru...

D'intre corespondentiele dlui Andrassy in loculu primu merita tota attentionea nostra impregiurarea, cã Austri'a a refusat d'a interveni in favorulu gidaniloru d'in Roman'a, cu scopu d'a evitã veri ce aparintia, cã ea ar' voi dora sã esserce pressiune a supr'a guvernulu romanu, si a lu compromite prin una asemea pressiune.

Despre raportele cãtra Franci'a se face a mentiune fugitiva numai in doue epistole ale lui Hoyos, publicate si acestea numai in estrasu, prin urmare correse si censurate, cu tote acestea inse d'in cuprinsulu loru appare in modu invederatu, cã reprezentantele austriacu considera consolidarea Franciei de una siansa favorabile pentru Austri'a. Cu Russi'a dlu Andrassy schimba cuvinte de totu amicale. Asiã baronulu Langenau soie a povestã, cã cancelariulu rusescu Gorciacofu a fostu cu totul esaltatu prin interessantulu cerculariu alu lui Andrassy, prin ce era dlu Andrassy a devenitu atãtu de esaltatu, încãtu luã numai decãtu condeiulu in mana si dechiarã, cã se fericiteza pentru bunavointia dlui Gorciacofu.

De acã sã intielege prã naturalu cã impresiunea, ce o face cartea rosia, e forte neplacuta si deprimatoria. Cea mai mare parte d'in depesiele comunicate sunt reproduse numai cã estrasu, si lacunele censurei de una parte, era de alt'a stergerele cele multe ni areta in modu evidente, cã chiaru si d'in aceste acte s'a eliminatu totu ce ar' poté fi de interessu politicu. In faci'a acestei procederi misteriose totu omulu se intreba cu uimire, cã acãst'a sã fie ore cooperarea reprezentantiei poporeloru si a esecutivei? si daca sã mai pote numi acestu-a parlamentarismu seu nu! Estu modu se pare, cã Ostrunguriei i s'ar fi ciontatu veri ce ingerintia o supr'a constalãrii politicea esterne, si toema acãsta politica esterna afurisita impune poporeloru cele mai mari sacrificie de avere si sange. Sã pote cã la redactarea cartii rosie, dlu Andrassy inca si-a adoptatu de simbolu massim'a „tacere e miere“ dar' sã grigesca cã nu cum-va acãsta tacere sã devina in urma amara.

De cãte-va dille incoce masin'a parlamentaria a Ungariei fũ cu totul in nelucrare, si numai sectiunile camerei mai dadeãu ore cari semne de vietia. Abie asta-di se intrunira parintii patriei la una siedintia publica, in carea si-luara inceputulu debaterile a supr'a proiecteloru de adresa cã respunsu la discursulu de tron.

Agitatiunile pentru alegerea de presiedinte alu republicei americane s'au inceputu, precum este cunoscutu, inca de asta primavera: ele s'au continuatu cu mare zelu si multa assiduitate d'in partea ambeloru partite m... cu câtu tempulu de alegere se apropia ma... cu atãtu aceste agitatiuni i-au unu caracteru mai energicu, mai ostentativu si chiaru mai ostilu. Actualulu presiedinte, generalulu Grant, care nu de multu pareã a avã una partita multu mai neinsemnata decãtu contra-candidatulu seu Greeley, asta-di era si are cele mai multe si mai bune auspicii de reesfre. Septemana trecuta s'a tienutu in Pittsburg una adunare numerosa de republicani, carea s'a enunçiatu in favorulu lui Grant, si ale carei decisiuni contienu cãra unu protestu solemn contr'a ori-carei schimbãri de controla a supr'a armatei, flotei si a tesaurulu repulicea, si ceru aplicarea legei contra coalitiunei contrarie, pre carea o numescu corupta si plina de elemente ostile contra totoruru acelor-a cari nu sunt cã ei animati de spiritulu resbunãrii contra partiloru sudice ale Americi. Adunarea si exprime cu mandria increderea ce o are in generalulu Grant, in capacitatea si patriotismulu lui, si se obliga a-i dã totu-de-un'a spriginulu celu mai puternicu. Facia de acesta demonstratiune senatorulu Summer a publicatu unu manifestu cãtra alegatori sei, in care repetesce cu mai mare pondu si multu mai apriatu tote acele motive, pre a carora basa prefere elu pre Greeley inaintea lui Grant ca candidatulu la postulu de presiedinte alu republicei.

Cartea rosia a dlui Andrassy, ministru de esterne alu Ostrunguriei, despre carea vorbiramu in unulu d'in numerii trecuti ai diurniului nostru, se publicã in 23 l. c. Precum se soie, cuprinsulu acestui documentu e de pucinu interessu, d'in care cauza ne marginimu a publicã numai corespondentiele privitorie la pretinsele persecutiuni ale jidaniloru in Roman'a.

Contele Andrassy cãtra Schlehta in Bucuresci.

Vien'a, 13. fauru, 1872.

Eu approbu, cã dta te-ai alaturata la pasii colectivi ai corpulu consulare, d'in incidentele escesseloru de la Cahulu. Ne bucurãmu vedendu, cã guvernulu pare a fi resolutu, a continuã cu energia investigatiunea.

Vien'a, 27. marte, 1872.

Dupa mai multe sciri private, israelitii credu cã la pasii voru fi d'in nou ameninçiatu de persecutiuni si se temu, cã mesurile luate de cãtra officie nu voru fi sufficiente. Spune guvernulu, cã noi i creduramu, cã la casulu obveniente, va scã nimeri mesurile necesarie.

Bud'a, 8. aprile, 1872.

Dupa aretarea telegrafica a dtale de la 3. aprile, se pare cã consululu generale anglesu d'in Bucuresci a primitu de la guvernulu seu informatiuni calculate in cestiunea israelitiloru.

Nisce sciri private, ce au sositu aici, annuncia, cã „alliantia israelita“, ar' fi primitu asignarea de la guvernulu germanu, cã acestu-a va face pasi in Bucuresci cã israelitii, cari au sufferitu prin violentiile mai recente d'in Moldov'a, sã fia ore-si câtu-va despagnibii.

Dta esti impoternicitu eventualmente a te asociã la unu astfelu de pasiu, manifestandu totu-odata deplin'a nostra iucedere ce o avemu cãtra guvernulu princiaru, cãtra intentiunile si vitalitatea lui, cari lu va face, cã, abstragundu de la tota influintia esteriã, sã liniscesca pre israeliti in justele loru pretensiuni.

Vien'a, 23. aprile, 1872.

Cu tote cã capitulatiunile ne ar' fi indreptãtũ a protestã contra judecãrii rabinulu Alter Brandes prin tribunalele romane, totu-si n'am facutu-o pentru cã sã nu facemu greutãti guvernulu. Noi inse suntemu indreptãtũ a pretinde, cã Brandes, pre langa cautiune, sã se puna pre picioru liberu, si sã fia prevediutu, in spitalulu civilu pãna atunci, pãna candu judecatori'a de prim'a instantia si-va fi pronunçiatu verdictulu. Daca nu se va absolve, apoi dta ai sã te intrepuni, cã Brandes sã fia agrãtãtu.

Tisza-Lucz, 1. maiu 1872.

Mi-e intentiunea, cã sã insista pentru neamenatã eliberare a condamnatulu. Daca lucrulu are sã vina inaintea

casatiunii, dar la acãst'a numai sub'acea conditiune ne vomu invol, cã alte persecutiuni judecãtoresci nu se voru mai face.

Baronulu Schlehta cãtra ã. Andrassy.

Bucuresci, 3. maiu, 1872.

Rabinulu Alter Brandes si conacusatulu seu Goldschlager fure agrãtãti de principele, si eri sãr'a eliberati.

Contele Andrassy cãtra c. Beust in Londr'a.

Vien'a, 21. iuniu 1872.

Precum, fara indoieia, va fi conocutu es. vostre, guvernulu anglesu regescus'a adressatu cãtra mai multe cabinete, cã toti la-o-lalta sã redicamu cuventulu in Bucuresci, in favorulu israelitiloru, espusi la repetitele persecutiuni in principatele dunarene.

Prin scrisorea de la 13. aprile, ambasadorulu Maj. Sale britanice mi-comunicã cã Angli'a a facutu atontu si'a admoniatu pre guvernulu princiaru despre pericolele, cari aru trebui sã amenintie pre israeliti de acolo cu ocaziunea imminentei serbatori a pascaloru, daca d'in nou s'ar' ivi dese suspiciuni si acusãri pentru pretins'a intrebunçiare de sange crestinescu la ceremoniele pascaloru.

Dlu Andrew Buchanau propuse cu asta cale guvernulu c. reg. sã cumpenesca, daca nu afa cu scopu in interessu omenimeã a adresã unu asemea protestu cãtra cabinetulu princiaru. In respunsulu meu verbalu la acãsta propunere, nu m'am potutu alaturã la opiniunea, cã pasulu proiectatu ar fi aptu, a promova cu efficacitate securitatea personala a israelitiloru in Moldo-Roman'a.

D'in parte-mi am crediutu cã o astfelu de influintiare a poteriloru, d'ina parte contrariloru guvernulu tierrei, intre cari sunt de a se cautã uditorii nelinisei, se va aretã cã pressiunea esãratã d'ina parte. In faaptu... cãla a supr'a officiateloru locale in favorulu elementeloru israelitene in ochii partidei restornatoriã, ar' dã nou nutrementu miscaminteloru d'in tierra, ba si oresi care aparintia de indreptãtine nationala.

De si n'am potutu supprime ingrigirile de mai susu, totu-si persevaramu in dorintia nostra si n'am remasu neactivi, de a vedã in statulu vecinu sustienuta liniscea si pacea.

Instructiunile cãtra agintele si consululu generale ostrungurescu s'au tramissu degiã, cari l'au indrumatu, a esprime ministrulu esterneloru de d'incolo increderea, care o a avemu cãtra nesuintielã seriose, de primu interessu pentru guvernulu romanu, d'a sustienã cu severitate ordinea publica si mai cu sãma a luã de tempriu tote mesurile, cari ar' poté mai bine aperã israelitii.

Cu privire la eventualitatea unei purcederi comune a reprezentantiloru esterni d'in Bucuresci, dlu Schlehta inca fũ plenipotentiatu, a se alaturã collegiloru sei.

Contele Andrassy cãtra b. Schlehta in Bucuresci.

Vien'a, 15. iuliu 1872.

In raportulu dtale de la 19. iuniu ni-ai descriu im. presiunea, care a provocatu-o scirile multu discutate in tempulu d'in urma despre o intervenire diplomateca in privintia cestiunei israelitiloru romani, atãtu in cercurile ministeriali, câtu si in organele publice d'in Roman'a. Am prevediutu acãsta impresiune.

Cu atãtu appare mai de doritu, cã emancipatiunea poporatiunei de credintia mosaica sã se prepare in mesur'a, încãtu ea se va aretã corespundietoria relatiuniloru, prin initia iv'a guvernulu romanu astfelu, cã acestu progressu civilisatoriu sã nu pota fi aretatu cã unu resultatulu alu pressiunii d'in afara.

Pentru o astfelu de renovare profunda inse se pare cã Roman'a acum'a are pucinu terenu si respectivele mesure se potu pune in prassa numai meru si graduatimu; era guvernulu princiaru ar' trebui sã se interesodie, cã ansele la gravaminele, asiã dicundu periodice ale poteriloru europene despre persecutiunile israelitiloru, de adi incolo sã se impucineze dupa potentia. La acãst'a ar' contribui mai multu astfelu de nesuintie prin cari s'ar' miciorã pucinuulu prospectu spre nepedepsire, ce lu-da provocatoriloru si compliciloru astorfeliu de escesse actual'a procedara criminala romana.

Benevoiti, dle, a consultã confidentiale acestu obiectu cu ministrii principelui Carolu, in intielessulu observãriloru presente, si a mi-raportã cum s'au primitu indegetãriile dtale.

Camera reprezentantilor Ungariei.

Siedintia de la 24. sept., 1872.

Presedintele Stef. Bittó deschide siedintia la 10 ore a. m. Guvernul a fost reprezentat prin ministrii: Pauler, Tréfórt, Lónyay, Wenckheim, Szlávy si Tisza.

Dupa verificarea procesului verbal alu siedintiei d'in urma, presedintele anunta, ca deputatul Antoniu Mocioni este impiedecat d'a participa la lucrarile comisiunii judiciare a treia, dreptu-ce invita camera, ca in siedintia proxima se alege un membru suplinte.

Mircea B. Stanescu face doue interpellatiuni: una ca'tra ministrul de agricultura, industria si comertiu, ér' cealalta ca'tra ministrul de interne. Cea de antai suna astfeliu:

Considerandu, ca limb'a magiara, in sensulu articolului de lege II. d'in 1844, este limb'a oficiale de stat: considerandu, ca ministeriulu magiaru pentru affacerile comerciale este independent de guvernulu nemtescu d'in Vienn'a; vedindu apoi cu tote acestea, ca la officiele postali si telegrafice unguresci, ca atari, tote tabelele, recepisele si formulariele officiale nu se tiparescu eschisivu numai in limb'a magiara, séu pre langa cea magiara si limb'a tienstului respectivu, ci ele se tiparescu de regula in doue limbe, si aoume in limb'a magiara si germana, — vinu a intreba pre dlu ministru:

1. D'in ce motivu afa dlu ministru de necessariu, ca tabelele, recepisele si formulariele officieloru postali si telegrafice se se tiparescu pre langa limb'a magiara si in limb'a germana ca officiale? (Aplause vine in stang'a.) 2. Are dlu ministru de cugetu se curme acesta procedere ilegale si nepolitica astfeliu, incatu pre venitoriu, tabelele, recipisele si formulariele officieloru postali si telegrafice se se tiparescu séu eschisivu numai in limb'a magiara, séu d'in punctu de vedere alu ecuitatii pre langa limb'a oficiale magiara se se tiparescu si in limb'a ce se vorbesce in tienstulu respectivu, si aceea pote se fia limb'a romana, slovaca, serbesca si nu numai cea nemtesca. Da séu ha?

Onorab. Camera! Dlu ministru pote se purceda in acesta privintia d'in trei puncte de vedere. Unulu este propagarea germanismului si a germanisatiunei pre cale officiale. Alu doilea punctu de purcedere pote se fia, ca dlu ministru vré se previna publicului, se-i face ore-care placere. Dar' se scie, si este lucru pro-venant, ca in acesta patria nu locuiescu numai germani, ci si alte natiunimare, si in limb'a ce se vorbesce de poporatiunea tienstului respectivu. — Alu treilea punctu de purcedere este, pote, ca dlu ministru vré se face prin acesta mare si prea-bunu serviciu dualismului. Daca acestu-a e principiulu dlui ministru, atunci lu provoca cu tota onorea, ca se binevoiesca, conformu principiului de paritate, a casciga limbei magiare aceea-si valore in provinciele de d'incolo de Lait'a. (Aprobare viua in stang'a.)

A doua interpellatiune a dlui Stanescu ca'tra ministrul de interne se referesce la unu casu, in care s'au rescumperat decimele de vinu, fara ca pretulu de rescumperare se se fi datu respectivulu indreptatitu. — Ambele interpellatiuni se transmitu ministrilor concerainti.

Iuliu Gyórfy presenta camerei, in numele lui Gubody, una legatura de acte contr'a alegerii lui Albertu Apponyi. Aceste acte s'au fostu asternutu camerei inca mai de inainte si s'au fostu datu comisiunii judicare III. spre deliberare, dar' unu membru alu comisiunii le-a perdutu. Afliandu-se actele éra-si dsa le presinta de nou.

Ladislav Kvaszay declara, ca elu a perdutu acele acte, dar' perderea loru n'a avutu nici una inriurintia a sup'ra procederei comisiunii, de-ora-ca acesta a avutu spre dispusetiune unu alu doilea esemplariu de acelu-a-si cuprinu. Dsa se foloscesce deci de ocaziune spre a presentá raportulu comisiunii III, carea a verificatu pre br. Albertu Wodianer.

Acestu raportu se respinge cu observarea, ca in siedintia proxima se-lu presente person'a competentu, carea a presideatu in acea siedintia a comisiunii.

Dupa verificarea definitiva a mai multoru deputati, intre cari si nefericitulu Petru Nemesiu, camera trece la ordinea dillei: presentarea proiecteloru de adresa.

Fr. Pulszky, presenta proiectulu comisiunii de adresa, ér' Col. Tisza presenta unu proiectu in numele centrului stangu, si se roga ca si acestu-a se se tiparesca si se se puna la ordinea dillei de-odata cu celu-a-laltu. Asemenea si Aless. Trifunatiu presenta unu proiectu de adresa, care inse de-o-cam-data nu se cetesce.

Ernestu Simonyi anunta, ca in siedintia proxima si d'insulu va asterne unu asemenea proiectu.

Tote proiectele de adresa se voru tipari si pune la ordinea dillei pre siedintia de sambata.

Urmeza apoi a treia cetire a proiecteloru de legi pertractate in siedintia de ieri; se primescu definitivu si se tramitu camerei: magnatiloru.

Siedintia se redica la 12 ore m.

Siedintia de la 26. sept., 1872.

Dupa verificarea procesului verbal alu siedintiei precedente, Ernestu Simonyi pune pre biroulu camerei

proiectulu de adresa a stangei estreme, anuntiatu in siedintia trecuta; de asemenea si Iuliu Schvarz presenta unu proiectu de adresa d'in partea partiei reformistilor. Se voru tipari si pune la ordinea dillei in siedintia de sambata, 28. l. c.

Presedintii comisiunilor judiciare 6., 7., 8. si 9. si presinta raporturile loru. Referintele Massimilianu Uerményi pune pre biroulu camerei registrulu petitiuniloru deliberate de comisiunea petitiunaria. Se va tipari si pune la ordinea dillei. — Referintele Col. Széll presenta raportulu comisiunii centrale privitoriu la trei credite suplementarie pentru erogatiunile comune, pentru conventiunea Lloydulu si pentru institutulu militariu Ludoviceu. Referintele Alad. Molnár presenta raportulu comisiunii centrale despre conventiunea postale inchiaiatu cu Germani'a. — Raporturile se voru tipari si pune la ordinea dillei.

Dupa aceea camera trece la ordinea dillei, si accepta in generalu si specialu proiectele de legi despre infiintarea academei militare ungare si despre allocarea provisoriu a obiecteloru destinate pentru espusetiunea de la Vien'a d'in annulu venitoriu.

Urméza alegerea unui membru substitutu in comisiunea judiciaria III. Resultatulu scrutimului se va publicá in siedintia proxima, si cu acesta siedintia se inchiaia la 1 ora d'in di.

DISCURSU

funeralu, la immormentarea lui

AVRAMU IANCU,

postu Prefectu alu legiunei I. romane, in lupt'a pentru libertatea nationala si independentia Transilvaniei, la anulu 1848/9, tienstulu cu ocaziunea immormentarei defunctului la 1/13. septembrie 1872., prin GEORGIU SECULA, advocatu in Ba'a-de-Crisiu.

(Fine.)

Libertate, egalitate, nationalitate, éta principiu-trinitate, prin care singura destinatiunea umanitatei aduse la gradulu perfectiunii sale posibile, pote se constata ca si-indeplinesce misiunea la care este chlamata in esistentia sa prin creatiune; éta calea progresului prin educatiune si cultura adeverata morala, nefatariata, nepangarita, in vestmentulu alu alu luminei; éta bas'a fericirii omenesce, mai solidu ca celele cele solidu cadidulu cultu alu santei religiiuni!

A fostu ageru luptacia pentru introducere in patria alu acestui principiu-trinitate! libertate, egalitate, nationalitate! Si acum, dati-mi voia, Domniloru, se ve rogu a-mi permite, ca se vi punu in vedere o scurta schitia biografica a eroulu muntiloru Transilvaniei, a memoritoriului Avramu Iancu.

Dinsulu fu nascutu in Vidra-de-susu, prefectura Albeinferiore, la anulu 1824, d'in parinti tierani de clas'a agromiloru, cari aveau multu respectu pre unde numai erau cunoscuti, pentru onorabilitatea loru, si aveau si o stare considerabila intre impregiurările clasei tieraniloru.

Atatu parintii sei, catu si baiatulu Avramu Iancu, nutriti de dorulu d'a se lumina prin educatiune, a pusu la cale, de a percursu studiile pregatitorie pana ce la anulu epocalu 1848 a obtienutu calitatea formale de advocatu, spre care scopu a facutu censur'a advocatiile la Tergulu-Muresiului, dar' geniulu seu naturalu, catu si propensiunea sa d'o parte, de alta parte ocaziunea de minune potrivita, i-a atrasu atentiunea si laboriositatea pre alta cariera mai vasta, mai productiva, de catu ce este rigid'a ocupatiune de procese particulari, elu a luat u dificil'a sarcina de apertoriu alu natiunei si patriei sale.

Nascutu si crescutu la munte, in aerulu necoruptu si infictatu de pasiunile si siarlateriele lunei, tota puterea animei sale ardea pentru libertatea nationala, pentru fericirea patriei. Conduu de aceste sacre idei, in tempulu fapteloru, elu a fostu d'ntre cei d'antai bun, cari au luptatu cu tote fortiele sale ca se revindice drepturile eteru sacre ale natiunei si patriei, ce atati seculi érau strivite si ajunse la agonia ce li-au preparatu-o inimicii natiunei romane, contrarii patriei mame a nefericitei Transilvaniei.

Lupt'a ce a portatu, a fostu puru nationala, a fostu indreptata adeveratu pentru salvarea patriei d'in legaturile nefaste ce-i se preparau, lupta eroica, sublima, si in parte a isbutitu a pastrá nemeaculatu, necalcatu, acelu calcáiu alu patriei, unde libertatea nationala érá mai in flore.

Calitatile eminenti si firmitatea caracterului seu in opera a carei faptuitoriu principalu érá, au fostu si sunt si asta-di proverbialu intru candiditatea loru, elu érá barbatulu care scia folosii cele mai convingutorie argumente, ce necesitatea reclamá momentanu. — Dupa sfaturile ce romanimea tienstulu la Blasiu in annulu 1848, candu argumentele oratorice, logice si morale se eshauriasera, pentru ca se arete mai elocentu, ca momentulu fapteloru a sositu, Avramu Iancu, redicandu-se pre tribun'a improvisata, a desfasuratu acesta grandiosa idea a faptel, fara unu singuru cuventu si cu o singura descarcatura de pistolu, a carei splendidu efectu s'a are-

tata in admirabil'a resistintia si bravura ce au desvoltatu legiunile romane in scurtu tempu. . . !

Nu multu inse, si amesteculu strainu in trebele nostre interne, a pusu capetu operatiuniloru lui Avramu Iancu, — si aci activitatea lui zelosa inceta. . . .

Asta-di, Domniloru, in doliu impresuramu acestu si-criu, care cuprinde cadavruulu acestu zelosu apostolu martiru alu libertatii nationale. . . !

Domniloru! Cunosceti, ca de la incetarea activitatel' lui Avramu Iancu pana asta-di, se intinde o lunga pauza de doue decenie. . . vreti se retacu acestu ingrozitu intervalu? nu! dar' poterile mele sunt multu mai debile de catu se vi potu dá icon'a acestu nefastu periodu. . .

Prin vicisitudinile impregiurariloru, spiritulu seu candidu, au fostu atatu de atacatu, atatu de consternitu, catu anim'a sa a cautatu se se franga. . . s'a frantu, si pentru ce?

Amar'a deceptiune in sperantiele inselate irresistibilmente au faptuitu decadint'a poteriloru lui — ca-ci n'a potutu indeplini Coronarea celor mai sacre dorintie ale sale, ca se véda salvata libertatea natiunei si patriei sale?

Martiriagulu seu si peregrinarea ce a induratu preste doue decenie, trebue se ve face admiratori de convictiunea si vointia ce-a nutritu elu cu atata ardore!

In totu decursulu funestu alu perigrinarii sale, nici odata nu s'a departatu de focularulu eminentu nationalu, in care a pusu in miscare renascerea libertatii nationali — Dvostra sciti, Domniloru, ca patri'a mai angusta a lui Avramu Iancu, muntii apuseni ai Transilvaniei si acestu siesu alu Crisiulu albu auriu, au fostu pururia acelu locu, unde dorulu si ardorea de libertate nationala au aflatu pamentu mai fecundu, mai roditoriu, si aici in aceste locuri, schinte'a eluptarei acestu odoru a gasitu materia mai omogena, aici a cercatu eluptare nemoritoriulu Horia, aici Avramu Iancu cu focu divinu in pepta; cu nobila amaritiune a luptatu, . . . a luptatu — pana s'a frantu. . .

Lupt'a sa a fostu lupt'a luminei cont'ra intunerecului, lupt'a libertatei nationali contra sclavismului antinationalu, lupt'a adeverului contra strimbatatii!

Si ore aceste lupte se fia perdute pentru totu-de-a-un'a? nu! de o suta de ori nu!

Etern'a dreptate nu pote voi, ca lumina adeverului si a libertatii nationali se fia stinsa pentru totu-de-a-un'a, ca-ci atunci ah! esistentia candiditatei sublime pusa de divisa creatiunei d'in punctu de vedere alu moralitatii umane, ar fi o chimera, unu chaosu fara nume, atunci creatiunea ar fi murita, a indat' unu infernu perenalu!

Dar' desimpu s'arbitru, cum Avramu Iancu a fostu, dar' nu uitati nici odata cu adoratiune a consacrá totu vitorialu vostru marei idei umanitare morale, de care a fostu adeveratu insufletitu acestu mare martiru apostolu nationalu, si atunci, mai curundu ori ma tardu, dar' siguru va veni óra. . . va veni óra, candu ideea de libertate nationala va reesi mandra triumfatoria. — Fia!

Diariulu „La Confederazione Latina“, care appare in Maccera si este redacatu de distinsulu si eruditulu publicistu italianu Amante, desenna Romaniloru calcea, ce trebue se urmeze pentru ca se scape patri'a loru si chiaru latinitatea intrega de periclele ce o amenintia. Propaganda in afara, acestu-a e, in resumatu, sfatulu seu, pre care lu dá Romaniloru in articolulu urmatoriu:

Misiunea Romaniloru.

Amu aretatu alta data ca romanii sunt Polonii lunei Latine. Si ei au fostu facuti in bucati si impartiti intre Turci, intre Rusi si intre Magiari-Nemti.

Venindu, pentru unu scurtu tempu de ani, putienu norocu in man'a latiniloru, acesti-a au isbutitu a dá romaniloru libertate si ai face independenti si a le restituí de la Rusi'a o parte d'in Basarabi'a. Romanii inse ademeniti de insielatorie fagaduinti au caduutu in curs'a intinsa loru si s'au dusu se-si alegea unu principie in Germani'a. Noi amu plansu atunci pre romani pentru acesta alegere fatale, pentru ca ori catu de nemerita ar fi potutu ei face alegerea unui neamtii acestu-a are detorie care-lu lega de maica-patria; si daca elu le-ar' nesocoti, dreptu omagiu patriei sale adoptive, s'ar areta tradatoru patriei sale natale, precum tradatoru ar fi ca'tra vit'a sa unu principe Latinu care ar necunosce pana intr'atac'a pre maica-patria, incatu se servesca interesele unui poporu de rasa straina ce l'ar fi chlamatu la tronu. — Cu tote aceste Bernadote si Murat, spre a servi politic'a tiereloru, pre cari au isbutitu se le aiba in man'a loru, au facutu cauza comuna cu inimicii Franciei si au vestejitu laurele cascigate d'in inceputu si istoria i-a judecatu cu asprime. Dar' spre onorea lealitatii nemtesci, nici unu principe n'a deservitu interesele tieri sale. Astu-feliu a fostu preste pontuia de a dobendi de la Angli'a macar o buna midilociere in catastrofa d'in urma in care s'a cufundatu Franci'a. Ca-ci Kegin'a a avutu de barbatu pre unu Coburg si are pre fetele sale maritate in Germani'a. Acesta explica grigea cea mare ce si-dadea Marea-Britania pentru a impiedeca Europ'a de a interveni in favorea Franciei.

*) A se vedé nrulu trec. alu „Federat.“

